فیدرالیە یان مەزهەبی نەتەوەییە.. سامانی وەستا بەکر

خوێنەری بەڕێز ئەم بابەتە پارێزگاری کردن نییە لەو دەسەڵاتەی هەرێمی کوردستان بەڕێوەئەبا بەڵکو هەستێکی کوردبوونە بەرامبەر خاک و نیشتمان و نەتەوە، ئەگەرنا هیچ شوێنێکا دەسەڵاتدارێکی ترم نەبینیوە هەندەی دەسەڵاتی هەرێمی کوردستان ڕوون بێت لە گەندەڵی و بەفیڕۆدانی سامانی نیشتمانی، هەندە گەندەڵی بەڕوونی ئەکەن کە تەنانەت خودی خۆشیان ناتوانن بڵێن وانیە، پشتبەست بەوەی لە باڵاترین دەسەڵات و سەرەکی حیزبەوە دان بەوەیا ئەنێنن کە گەندەڵی بوونی هەیە، ئەوەش بەواتای ئەوەی زۆر شەفافن لەدزی و گەندەڵی و شەرمیش ناکەن.
مایەی نیگەرانیە کە دەسەڵاتدارە گەندەڵە و ستەمکارەکەی هەرێم کارێکی کردووە کە زۆربەی سیاسی، چاودێر، یاساناس، مەدیاکار، بیرمەند، نوخبە و خەڵکیش بەگشتی چاو لەو هەڵە زەق و ئاشکرایانە بپۆشن کە بەبڕیارەکەوە دیارە، بەندە هەوڵئەیەم بەشێکی بخەمە بەردیدی خوێنەر.
بەچونێک دوور لە یاسای یان سیاسی بوونی بڕیارەکەی دادگای فیدراڵەی ئەوەیە کە: بەشێوەیەکی گشتی دەرچوونی بڕیارێکی لەم جۆرە جێگای نیگەرانیە، چونکە بابەتەکە لە دوور مەودایا پەیوەندی بە سەربەخۆ بوون یام مانەوەی زۆرەملەی کورد هەیە لە وڵاتی عێراقا، کە هیچ کوردێک نیە چاوەڕێی ڕۆژێک نەکا کە کورد ببێتە خاوەنی وڵاتێکی سەربەخۆ.

سەرنج:

- شتێک گرنگە کە هەموو لایەک بیزانن ئەوەیە، ئەگەر حکومەتی هەرێم هەنگاوی بەرەو هەناردەکردنی غازی سروشتی بە دەرەوەی سنوری عێراق بەگشتی نەنایە، ئەوا سکاڵایەکی کۆنی دەیەیەک پێش ئێستا نەئەهێنرایە پێشەوە، چونکە شەڕی گەورەکەی داهاتووی جیهان و زلهێزەکان لەسەر گازی سروشتی ئەبێ.
- نەوت و گاز کاڵایەکی نێودەوڵەتیە نەک ناوخۆو هەرێمی، واتە نەوت وگاز بە چەند یاسایەک لەسەر ئاستی نێودەوڵەتی ڕێکخراوە، بە نمونە ڕێکخراوی ئۆپیک کە بڕیارەکانی زۆربەی وڵاتانی هەناردەکەری نەوت ئەگرێتەوە، بۆیە هەردەرچونێک لەو بڕیارانە کێشەی لێئەکەوێتەوە، واتە ئەگەر لەوێنە بچکەلەکە

بێتنە دەرەوەو تەماشایەکی وێنە گەورەکەبکەین، ئەوا ئەبینین کە بابەتەکە نێودەوڵەتییە زیاتر لەوەی سیاسی یان یاسای و دەستوری بێت.

- لەبەر ئەوەی دادگای فیدراڵی کار شیکردنەوەی دەستورە و دەستوریش سەرچاوەی داڕشتنی یاساکانە و یاساکانیش لەڕێی سیاسییەکانەوەی دەرچێنرێ، بۆیە گومان لەوەیا نیە کە بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی وابەستەی کارە سیاسییەکانە.
- لەبەر ئەوەی ئەو دادوەرانەی دادگای فیدراڵی وەک هەر کەسێکی تر مرۆڤن و هەستیان هەیە و ئەکرێ لایەندار بن "لەڕاستیا شتێک نیە بەناوی بێ لایەنی، بەڵایەنی واتە بیرنەکردنەوە یان وەستانی بیر" بۆیە ئەکرێ هەستی نەتەوایەتی، حیزبی و سیاسی، ئاین و مەزهەب کاری لەسەر بڕیارەکانیان هەبێ.
- لەبەر ئەوەی خودی وڵاتی عێراق چەندین ساڵە سەروەری خۆی لەدەستداوە، بۆیە ناکرێ بوترێ کە دادگای فیدراڵی سەروەری تەواوی هەیە و ئەو پرسیارە بەهەند وەرنەگیرێ.
- لەبەر ئەوەی دوایین بڕیاری دادگای فیدراڵی سەبارەت بە فرۆشتنی نەوت و گازی هەرێم لە بەرژەوەندی دەسەڵاتداران نیە بوترێ بڕیارەکەی دادگا سیاسیە و دوژمنکارانەیە، کاتێکیش هەمان دادگا بڕیای یاسای بوونی هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی پەرلەمان ئەیا کە لە بەرژەوەندی چەند لایەنێکە ستایشی دادگا و سەروەری بوونی بکرێ.

باش:

- کارێکی باشی بڕیارەکەی ددگای فیدراڵی لەکاتی جێبەجێکردنیا وائەکا مەلەفی نەوت ڕوون ئاشکرابێت و پیاچوونەوەی پیابکرێ کە ئەمش داوای شەقام و زۆرینەی حیزبەکانیشە.
- دەرفەتێکە تا هەرێمی کوردستان سود لەو ئەزموونەی عێراق وەرگرێ کە چەندین ساڵە لەو بوارەیا بەدەستیهێناوە، لە گرێبەست، گەڕان، هەڵکەندن، فرۆشتن، هەنارەکردن، گەڕانەوەی داهاتەکەی و مامەڵەکردن لەگەڵ کەیا وئەو وڵاتانەی خاکەکەیان بە گواستنەوەی نەوت و گاز بەکارئەهێنرێ.
- یەکێک لەلایەنە باشەکانی بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی ئەوەیە کە، بەهەمارکە بە زۆرینە دەرچووێنراوە واتە زۆرینەیەکی "شیعی و سونی" کە ئەمەش هەرئەو حکومەتی زۆرینەیە کە موقتەدا سەدر هەوڵی پێکهێنانی ئەیا، واتە حکومەتێکی زۆرینەی "شیعی و سونی" و کەمینەیەکی کوردی، کە لە ئەگەری

پێکهێنانی حکومەتێکی لەو جۆرە ئەبێ کورد خۆی بە چەندین ڕاچەکانیتر ئامادە بکات، کە لەلایەن زۆرینەی "شیعی و سونی"ەوە دژی هەرێمی کوردستان دەرچێنرێ، ئەو کاتەش نابێ کورد هیچ گازندەیەکی هەبێ، چونکە خودی کورد خۆی بەشێک ئەبێ لەو تێکدان و هەڵوەشانەوەی پارسەنگیری "التوافق".

- یەکێک لەو بژاردەکان ئەوەیە کە حکومەتی عێراق لە وڵاتانی "یانەی پاریس" کە یانەیەکی ئابوری زەبەلاح و گرنگە چەند وڵاتێکی زلهێزیش لەخۆ ئەگرێ، بنکەی سەرەکی لە فەرەنسایە و عێراقیش ئەندامە تیایا، داوا یاسایەکەی لەسەر تورکیا بجوڵێنن کە داوای ٣٦ملیار دۆلاری لێئەکا لەپای مامەڵەکردنی نایاسای بەنەوتی "هەرێم/عێراق"وە، لەڕاستیشا هەرگورزێک بەر تورکیا بکەوێ سودی بۆ کورد و ناوچەکە ئەبێ.
- لە بڕیارەکەی دادگای فیدراڵیا هاتووە کە نابێ حکومەتی فیدراڵی چیتر قوت و مووچەی خەڵک تێکەڵ بەسیاسەت بکات و ئەبێ بەشە بودجەی یان شایستەی داراییەکانی هەرێم وەک هەر پارێزگایەکیتر لەکاتی خۆیا ڕەوانەی هەرێم بکرێ، بەمەرجێک کە حکومەتی هەرێم سەرجەم ئەرکەکانی سەرشانی بەرامبەر بەغا جێبەجێبکات، واتە ئەکرێ ئەمە دەرچەیەکبێ تا حکومەتی هەرێم شایستە داراییەکانی خۆی وەک ساڵانی پێشوو وەرگرێ و قەیرانی ئابوری تێپەڕێنێ.
- یەکێک لە باشیەکانی بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی ئەوەیە کە دەسەڵاتدارانی هەرێم وەڵامی کەتای و بۆ چەن و چوونی خەڵکیان وەرگرت، بەوەی نەک هەر لە دەنگدانا دەنگیان نایەنە و بایکۆتی هەڵبژاردن ئەکەن، بەڵکو دەخۆشیشن بەوەی کە هەزێکی بێگانە و نەتەوەیەکیتر بێت حوکمی بکات و لە حکومی خۆماڵی کورد ڕزگاریبێت، کە لەماوەی سی ساڵی حوکمڕانیا خەڵکیان تا ئاستی ڕسوابوون و سواڵکردن و زەلیل بوون برد، بەجۆرێک چەن بنەماڵەیەکی سیاسی- بازرگان کە ناگەنە ٢٪ی دانیشتوانی هەرێم قووتی لە ٩٨٪کەی تر بەخۆیان بەتاڵان ئەبەن.
- گرنگە ئەوە بزانرێ کە بڕیارەکە لەسەر یاسای نەوت و گاز دەرچووە نەک خودی وەزارەتی سامانە سروشتیەکان، واتە ئەم وەزارەتە یەشتا بەرکارەو ئەکرێ حکومەت لەڕێی وەزارەتی سامانە سروشتیەکانەوە خۆی بگونجێنێ لەگەڵ حکومەتی ناوەندیا، لەو ڕێگەیەوە وەک ئەوەی چەندین ساڵە ئەوترێتەوە کە، حکومەتی هەرێم ئەتوانێ کێکە بچکۆلانەکەی خۆی تێکەڵەی کێکە گەورەکەی عێراق بکات و سودی زیاتر بە خەڵکی هەرێم

بەدەستبهێنێ.

- چیتر پێویست ناکات هەرێمی کوردستان نەوتەکەی بەکەمتر لەنرخی بۆرسەی جیهانی بفرۆشێ، بەمەش داهاتێکی زۆر ئەگەڕێتەوە بۆ حکومەت.
- لەکاتی جێبەجێنەکردنی بڕیارەکەیا عێراق ناتوانێ هێز بجوڵێنێ چونکە یاسا ڕێگا ڕێ بەبەکارهێنانی هێزی سەربازی نایات بۆ جێبەجێکردنی بڕیاری دادگا، هەروەک چۆن یاسا ڕێگەنایا کە هێز بچێتە ناو شارەکانەوە، هەڵبەتە ئەگەر ڕێز لە یاسا بگیرێ.

خراپ:

- لەدوای بڕیارەکەی دادگای فیدراڵییەوە هەناردەکردنی نەوتی هەرێم لەڕێی تورکیا، ئێران یان بەهەر جۆرێکیتر بەبێ ئاگاداری حکومەتی فیدراڵ وەک قاچاخ مامەڵەی لەگەڵ ئەکرێ و ئەبێ بەهەناردەکردنێکی نایاسای، کەسیش ئەو ڕیسکە ناکا کە خۆی تووشی کێشەی یاسای بکات و ڕووبەڕووی حکومەتی عێراق ببێتەوە لە داداگای نێودەوڵەتی.
- دەرچواندنی بڕیارێکی لەو شێوەیە بەواتای پوکانەوەی فیدراڵییەتی لەسەرخۆی عێراق یەت، چونکە کاتێک سەربەخۆی ئابوریت لێوەرگیرێتەوە و مادەی ١٤٠ جێبەجێ نەکرێ لەگەڵ چەندین بڕیاریتر، ئیتر شتێک نامێنێ بەناوی فیدراڵی بەڵکو ئەوەی ئەمێنێتەوە لایەنی کەمی حوکمی زاتیەکەی ساڵانی پێشووە.
- بەپێی بڕیارەکەی دادگای فیدراڵ چیتر حکومەتی هەرێم ناویشانێکی یاسای بەرامبەر حکومەتی فیدراڵ نەماوە بۆ مامەڵەکردن بە نەوت گازی سروشتییەوە، چونکە دادگای فیدراڵ یاسای نەوت و گازی حکومەتی هەرێمی هەڵوەشانەوە.
- کۆی دەسەڵاتەکانی بەپشتگیری دەستورت یاوەتەوە بۆ حکومەتی فیدراڵی، واتا دوو حکومەت هەیە یەکێکیان کە حکومەتی هەرێمە بەرامبەر حکومەتی فیدراڵی کە هەموو مافێکی یاسای پێیراوە بۆ مامەڵەکەکردن بە کەرتی نەوت و گازی کۆی عێراق، بە هەرێمی کوردستا نیشەوە.
- بەپێی دەستور نابێ هێزی سەربازی بۆ جێبەجێکردنی بڕیاری دادگا بەکاربهێنرێ، بەڵام لە جوڵاندنی هێزی سەربازی خراپتر ئەوەیە کە هەرێم بە دەرچوو لەیاسا پێناسە بکرێ، یان بەپێچەوانەی یاساوە کارەکا، چونکە ئەوکاتە شەرعیەت و

مەشروعیەتی نامێنێ، چونکوم ئەگەر دەسەڵاتێک یان حکومەتێک بەهێزی سەربازی بڕوخ□ن□ر□ کارناکاتە سەر شەرعیەت و مەشروعیەتی بوونی.

کات:

کات یەکلایکەرەوە و پەیام بەخشیشە، ڕاستە بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی زۆری خایان و زۆریش درەنگ کەوت بەڵام ئێستا کاتی دەرچوونی بڕیارەکە نەبوو ل□ بەر چەند هۆکارێک.

▪ یەکێک لەو هۆکارانە ئەوەیە کە ئێستا عێراق بەرەو دروست کردنی حکومەتی نوێ هەنگاوئەنێ، ئەم بڕیارەی دادگای فیدراڵی ئەبێتە کارتێکی بەهێزی چەند لایەنێک و خاڵێکی لاوازی چەند لایەنێکیتر لەکاتی دانوستانا.

*یەکێکیتر لەو هۆکارانە ئەوەیە کە بەهۆی دەرچوونی بڕیارەکەوە لەم کاتەیا هەندێک لایەن وەک بڕیار□کی سیاسی تەماشایکەن وەک لە بڕیارێکی یاسای، لەڕاستیا ناشارێتەوە کە بڕیارەکە “سیاسیە بە میکانیزمی یاسای”.

▪ ئەگەر بڕیارەکەی دادگا لەکاتی پێشکەشکردنی سکاڵاکەیا دەرچووایە و ئەو هەموو ساڵە درەنگنەخرایە، ئەوا ئێستا هەرێم بە نەشارەزای و گەندەڵی خۆی ۳۰ ملیاردۆلار قەرزار نەئەبو، کە ئەبێ خەڵکە مافخوراەوکە بیباتەوە.

ئەگەر:

▪ کاتێک یاسایەک د□رچ□ ئەبێ زەمینەی جێبەجێکردنی بەردەستبێ بەڵام ئەم بڕیارەی دادگای دەستوری جێبەجێکردنی ئاسان نیە، لەکاتی ئامادەنەبوونی حکومەتی هەرێم بۆ جێبەجێکردنی وبەکارهێنانی هێز لەلایەن حکومەتی عێراقەوە دوورنیە شەڕی کورد و عەرەبی لەسەر دروستبێ لەکاتێکا کاری دادگا ئاسای کردنەوەی پرسە ئاڵۆزەکانە کە نەهێڵرێ ئاشووبی لێ دروستبێ.

▪ لەبەر ئەوەی کە بڕیارەکانی دادگای دەستوری ڕەتکردنەوەو پیاچوونەوەی تیانیە و ئەبێ وەک خۆی جێبەجێکرێ، ئەکرا هەر ئەو ڕۆژەی بڕیارەکەی تیادەرچوو دەستبەجێبەجێکردنی بکرێ، لەکاتی ڕێگریشا لەلایەن هەرێمی کوردستانەوە ئەبوو مسەفا کازمی بەناچاری هێز بجوڵێنێ تا دەستبەسەر چاڵە نەوتەکانا بگرێ، کارێکی لەو جۆرەش شەڕێکی زۆر خوێناوی لێئەکەوێتەوە، شەڕێکی لەبەرژەوەندی هیچ لایەکا نیە، ئەمە جگە لەوەی هاوپەیمانانیش ڕێ بەشەڕێکی لەوجۆرە نایەن.

▪ بیرمان نەچێ چەندین کۆمپانیای گەورەی جیهانی لەو شوێنانەیا کارئەکەن کە بڕیارەکە ئەیگرێتەوە بۆ نمونە جێنراڵ ئینێرجی، ڕۆزنەفتی ڕوسی و لەگەڵ کۆمپانیای تورکی …. هتد هەر جوڵەیەکی

لەناکاو بەرکەوت و زەرەری بۆ ئەو کۆمپانیایانەش ئەبێ ئەگەر بەڕێکەوتنێکی پێشتر نەبێ.

- لەئەگەری هەر ڕێکەوتن و پیاچوونەوەیەکی وەزارەتی نەوتی عێراق بەو گرێبەستانەو قەرەبووکردنەوەیان چەن ساڵەکی پێویستە شتێک هەیە بەعەرەبی پێی ئەوترێ (الأمر الواقع) واتە ئەوەی کە هەیە، سکاڵاکەش دەیەیەک پێش دەرچوونی بڕیارەکە تۆمارکراوە، واتە هەرخودی دادگا هۆکارێک بووە، کە زۆرشت بەبارەکا بگۆڕێ کە دواتر ئاسان نەبێ بگەڕێنرێتەوە کاتی تۆمارکردنی سکاڵاکە.

ڕەخنە:

یەکێک لەو ڕەخنانەی لە بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی ئەتوانرێ بگیرێ ئەوەیە کە خودی دادگای فیدراڵی ئەو دادگایە نیە کە لە دەستورا ناوی هاتووە، بەجۆرێک لەڕووی پێکهاتە و جۆر و پسپۆڕیا کەموکوڕی هەیە.

- ناوی دادگای فیدراڵی ناوێکی گونجاو نیە بۆ دادگاکە، دادگای فیدراڵی ئەبێ لە نوێنەری هەرێمە فیدراڵیەکان پێکبهێنرێ بەڵام لە عێراق تەنها یەک هەرێم هەیە، دادگای فیدراڵی عێراق نوێنەرایەتی دوو مەزهەب و دوو نەتەوە ئەکات، نەتەوەیەکی سەردەست کە زۆرینەی هەیە لەگەڵ نەتەوەیەکی بندەست کە کەمینەی هەیە، کەواتە ئەبوو ناوی “المحكمة المذهبية القومية” دادگای مەزهەبی نەتەوەی بووایە.
- لەدەستورا هاتووە کە ئەبێ دوو لەسەر سێی ئەندامانی ئامادەبن، لە پسپۆڕی فیقی ئیسلامی، پسپۆڕی ئابوری، پسپۆڕی و یاسایی دەستوری، بەڵام دادوەرەکانی دادگای باڵای فیرراڵی هەموو ئەو پسپۆڕیەیان تیانەبوو/نیە.
- کۆمەڵێ مەوادی دەستوریە هەیە کە پێویستاین بەیاسای دەستوری هەیە، زیاتر لە ٢٠ مەوادی دەستوری هەیە کە وەرنەگێڕاوەتە سەر یاسا، کە زۆربەیان لەبەرژەوەندی هەرێمی کوردستانە.
- بەپێی دەستور عێراق مادەی ١١٧ دانی ناوە بە هەرێمی کوردستانا، بە حکومەت و پەرلەمانەوە، واتە حکومەتی هەرێم نەک شەرعیەتی هەیە بەڵکو هەرێمەکی دەستوریشە و دانیشی پیانراوە بەناو.

ئەو مادە دەستوریانەی بەهەند وەرنەگیراوە:

- بەپێی مادەی ١١٢ بەڕێوەبردنی مەلەفی نەوت و غاز بەهاوبەشی

حکومەتی فیدراڵی و هەرێمەکان پێکەوە ئەبێ بەڕێوە ببرێ.

- مادەی ١١٥ی دەستوری عێراق ئەڵێ هەر بابەتێک لە مادەی ١١٠ی دەسەڵاتی فیدراڵیا باس نەکرابوو واتە ئەم مادەیە لە بەرژەوەندی یاسای هەرێمەکانیە، ڕوونتر ئەڵێ هەر یاسایەک ئەگەر کێشەی یاسای هەبێ ئەوا ئەولەوییەت بە یاسای هەرێمەکانە.
- بەپێی مادەی ١١٧ی دەستوری عێراق یاسای نەوت و غازی هەرێم نەک هەر پاڵپشتی تەشریعی هەیە لە هەرێم بەڵکو پاڵپشتی دەستوریشی هەیە لە عێراق.

سودمەند و زەرەرمەند:

- لە مەودای نزیکا خەڵکی هەرێمی کوردستان زەرەرمەندە، چونکە جێبەجێکردنی بڕیارەکە بەبێ ئاڵۆزی و ململانێ تێناپەڕێ کە دوورنیە قەیرانی ئابوری قوڵتری بەدوایا بێ.
- لەمەودای نزیکا مستەفا کازمیش زەرەرمەندە، چونکە لەکاتی جێبەجێکردنی بڕیارەکەیا چیتر کورد پشتگیری ناکات بۆ وەرگرتنەوەی پۆستی سەرۆک وەزیران کە بە دەستی کورد ناسێنراوە.
- لەمەودای مام ناوەندیا موقتەدا سەدر یان هەر کەسێکیتر کە بۆ پێکهێنانی حکومەت ڕاسپێرێ سودمەندئەبێ، چونکە ئەتوانێ ئەو بڕیارە وەک کارتی فشار بەرامبەر هەرێم بەکاربهێنێ لەکاتی دانوستانا بۆ پێکهێنانی حکومەتی نوێ.
- لەمەودای دوورا "قەوارەی هەرێم"ی کوردستان زەرەرمەندئەبێ چونکە گەڕانەوەی مەلەفی نەوت و گاز بۆ ناوەند ئەبێتە هۆکارێک تا کورد نەتوانێ لەداهاتووا بیر لە سەربەخۆی بکاتەوە.
- هەر لە مەودای دوورا "خەڵکی هەرێم"ی کوردستان سودمەدئەبێ، چونکوم لەکاتی جێبەجێکردنی بڕیارەکەیا شایستە داراییەکانی وەک خۆی بۆ ئەگەڕێتەوە، ئابوری هەرێم ئەبوژێتەوە و قەیرانی دارایی کۆتای یێت.
- لەمەودای دوورا کۆمپانیا مشەخۆرەکان و وڵاتی تورکیا زەرەرمەندی گەورە ئەبن کە بوونەتە بارگرانی بەسەر شانی خەڵکی ماف خوراوی هەرێمی کوردستانەوە.

کورد و عێراق:

- زۆر گرنگە بۆ تاکی کورد کە تەنها لەبەر ئەوەی دەسەڵاتدارانی هەرێم لەم قۆناغەیا گەندەڵی نایاسایی ئەکەن،

یان لەبەر خاتری ململانێی حیزبی، ئیتر لەدەرفەتێکی هاوشێوەی ئەم بڕیارەی دادگای فیدراڵی عێراق پاشەکشێ لە ئەسڵی ئەو پێگەیە بکەین کە ئەبێ کورد لەبڕیا هەیبێ، ئەم بابەتە ئەبێ زۆر ڕوونبێ لای هەموو تاکێکی کورد، چونکە خۆ ناکرێ لەڕقی حکومەتی هەرێم بەلای حکومەتی عێراقا یشکێننەوە، عێراقێک کە هەڵەبجەو ئەنفالی کردووە و ئێستاش لە کەرکوک بەخراپترین شێوە تەعریب ئەکەن.

- نابێ بیریشمان بچێ کە لە مێژووی دروستی بوونی عێراقەوە وڵاتێک دروست کراوە کە باوەڕی بە "مەڕ"اندنی کۆمەڵگە هەبێ نەک دەوڵەتی هاوڵاتی بوون، وڵاتێک کە بەپارەی نەوت و داهاتەکەی چەک بکڕێت و خۆی لەناوخۆیا پێبەهێز بکات، هەر بەو چەکەش گەلەکەی بچەوسێنێتەوە.
- بەداخەوە دەسەڵاتی خۆماڵی کوردیش ٣٠ ساڵە لەسەر شێوە و م□د□□□ک کارئەکەن، هەرکاتێک دەنگێکی ناڕازی بەرزبێتەوە ڕاستەوخۆ دەست بۆ قووتی خەڵک ئەبەن، کاتێکیش بە م□د□□□ سیاسیەکەی ئەوان ڕازیبن ئیتر نان و مووچە هەیە، بەوجۆرش کۆمەڵگەی بە "مەڕ"کراو دروست ئەبێ، واتا پەرووردەت سیاسی کوردیش پەرووردەیەکی عێراقیە.
- هەڵوەشاندنەوەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە عێراق یەکەم هەنگاوی دیاری ئەو وڵاتەبوو کە باوەڕیان بەفیدراڵی نیە و ئامادەنین دەسەڵات شۆڕکەنەوە بۆخوارەوە.
- سیاسیەکانی عێراق وخەڵکەکەی باوڕیان بە وڵاتێکی ناوەند "مرکز"یە، بەناچاری هەرێمێکی پێو□ ل□ک□نراوە، بەڵام عێراق نایەوێ باوەڕ بەوەبێنێ کە هەرێمی کوردستان هەرێمێکی سیاسیە پێش ئەوەی دەستوری بێت، بۆیە هەمیشە لەهەوڵی ئەوەیایە کە وەک پارێزگا مامەڵە لەگەڵ هەرێما بکات، ڕێگا بەدروست بوونی هیچ هەرێمێکی تریش نایات دروستبێت.
- لەڕاستیا عێراق فیدراڵی نیە، بەڵکو لە حکومەتێکی ناوەند و چەند پارێزگایەک پێکهاتووە لەگەڵ هەرێمێکی ناچاری. کاتێک بە وڵاتێک ئەوترێ فیدراڵی کە حکومەتی چەند هەرێمێک پێکەوە حکومەتێکی فیدراڵی ناوەند پێکبهێنن بەهاوبەشی.
- هەرێمێکی بەهێز بە ئابوریەکی پتەو، هێزێکی سەربازی، قەوارەیەکی سیاسی دروستئەبێ. عێراق بڕوای بە سیاسی بوونی هەرێم نیە، وا ئابوری□ سەربەخۆکەشی ناهێڵێ، هەر لەسەرەتاشەوە ئەو ڕێژەیەی بۆ بەشداری کورد لە سوپا و هێزی سەربازی عێراقا دیاریکراوە نەیراوە بەکورد، ئەمەش بەڵگە نەویستە کە عێراق کار بۆ نەمانی قەوارەی هەرێمی کوردستان

ئەکا.

سامانی وەستا بەکر

سوید-ستۆکھۆڵم ٢٠٢٢-٢-٢٤